

Kuva: Marika Niemelä

Luonnehdinta

Tulvaniittyjä esiintyy säännöllisesti tulvivien suurten jokien varsilla. Aidoilla tulvaniityillä pohjakerroskasvillisuus puuttuu lähes täysin ja kasvualusta muodostuu lajittuneista tulvan tuomista kerrostumista. Tulvaniittyjen kasvillisuustyypit muodostavat vyöhykkeitä tai mosaiikkimaisia laikkuja kasvupaikan kosteuden ja tulvavaikutuksen voimakkuuden mukaan. Eri kasvillisuustyyppejä luonnehtivat tietyt valtalajit.

Tulvaniityille ominaisia lajeja ovat mm. järvikorte, vesisara, viiltosara, viitakastikka, korpikastikka, ruokohelpi, nurmilauha, jäkki, mesiangervo, ahomatar ja kullero.

Tulvaniittyjen luonnontilaisuuden ja edustavuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat säännöllinen tulvavaikutus ja lajittuneen maa-aineksen kertyminen, kasvillisuuden vyöhykkeisyys tai mosaiikkimaisuus, avoimuus (ei pensoittumista tai metsittymistä) ja kullekin kasvillisuustyypille luonteenomaisen lajiston esiintyminen.

Levinneisyys

Luontotyyppiä esiintyy suurten pohjoisten jokien, kuten Kemi-, Tornion-, Simo-, Ii- ja Ounasjokien ja niihin laskevien pienempien jokien varsilla, etenkin jo-

kien suvantopaikoissa. Suomen laajimmat ja edustavimmat tulvaniityt esiintyvät Ounasjoen varrella. Yksittäisiä kohteita on myös etelämpänä Kiiminki- ja Kalajokivarsilla ja Kainuussa.

Nykytila ja uhkatekijät

Nykyään tulvaniityt ovat kokonaisuudessaan harvinaisen ja laadultaan osin nopeasti heikkenevä luontotyyppiryhmä. Tulvaniittyjen määrän arvioidaan vähentyneen yli 80 % 1950-luvun jälkeen.

Eniten tulvaniittyjä ovat tuhonneet tekoaltaat ja ruopaukset, mutta myös tulvapenkereet ja muut rakenteet. Voimalaitosrakentaminen on hävittänyt ja muuttanut voimakkaasti tulvaniittyjä säännöstellyillä jokiosuukilla. Luontotyypin laadun heikkeneminen on ollut huomattavaa myös laidunnuksen ja niiton loputtua varsinkin tulvaniittyjen keski- ja yläosissa, joissa runsasruohoiset tulvaniittytyypit ovat muuttumassa luhdiksi, pensaikoiksi, kangasmetsiksi tai lehdoiksi. Uhkia tulvaniityille jossain määrin aiheuttavat myös vesien rehevöityminen ja pellonraivaus.